

MERT GOKALP

Search...

ABOUT ME

HOME

BLUEFISH

İRME

BLOG

BOOKS

SERVICES

EQUIPMENT RENTAL

REFERENCES

STOCK

CONTACT

WORK

ALL

AFRICA

MARINE ANIMALS

NATURE GUIDE

PHOTOGRAPHY

VIDEOGRAPHY

Lüferi yok etmek için elimizden geleni yapıyoruz!

27 Jul, 2017 • No Comments

SİBEL ATEŞ YENGİN

sibel.ates@aksam.com.tr

Denize ve deniz canlılarına tutkun Mert Gokalp, “Lüfer” adlı belgeseliyle nesli tükenme tehdidiyle karşı karşıya olan lüfer balığına dikkat çekiyor. “Lüferi yok etmek için elimizden geleni yapıyoruz” diyen Gokalp’le buluştuk.

“Lüfer”, Mert Gokalp ve 50 kişilik ekibinin 3 yıl, 100 çekim günü süren çalışmaları ve 600 saati aşan görüntüleriyle ortaya çıktı. Şimdiden çevre örgütlerinin büyük

beğenisini toplayan “Lüfer”, İf İstanbul Bağımsız Film Festivali’ndeki ilk gösteriminin ardından, 25 Nisan Ankara Uluslararası Film Festivali’nde En iyi 2. Belgesel Ödülü aldı. İstanbul Akvaryum’un sponsor olduğu Lüfer Belgeseli, yurtdışında da pek çok festivale katılmaya hazırlanıyor.

Sizi tanıyalım mı?

Mühendislik mezunuyum ama denize olan tutkum nedeniyle ODTÜ Sualtı Topluluğu’na girdim. Daha sonra yurt dışında master ve doktora yaparak kendimi deniz biyoloğu olarak buldum. Amatör fotoğrafçılıktan profesyonel fotoğrafçılığa, kameramanlığa derken yönetmen oldum. Deniz sevgisi, bilim tarafı, fotoğrafçılık, görsellik, kamera, yönetmenlik bir şekilde ayrı ayrı ilerleyen kulvarken bir noktada birleşti. Önce kitaplarla başladım; Türkiye Deniz Canlıları Rehberi, Doğa Rehberi gibi çalışmalar yaptım. Son iki senedir Magma Dergisinde free-lance yazar ve fotoğrafçı olarak çalışıyorum.

Deniz sizin için ne ifade ediyor?

Deniz benim için kısaca ev demek. En iyi bildiğim ve tanıdığım bir alan. Hem mutlu eden hem de hüznlendiren... Her okyanusun, denizin su birikintisinin altını üstünü görmek istiyorum. İnanılmaz bir merak var içimde, neler yaşıyor burada diye. Deniz insanlarını da bundan seviyorum sanırım.

Neden Lüferi seçtiniz?

Konu sadece, lüfer değil aslında. Lüfer bir sembol... 3-4 bin sene önceki sembol, orkinostu, palamuttu. Orkinos, uskumru ve kolyozun terk ettiği gibi lüferin, palamutun ve kalkanın çok yakın bir süreçte İstanbul Boğaz’ından, Marmara’dan, Karadeniz’den bir daha gelmemek üzere yok olması veya bu sulardan çekilmesi mümkün. Bu belgeselin amacı da bunu anlatabilmek...

BİR BALIĞIN FERYADI...

**Lüfer belgeselinin önemi nedir sizin için?
Lüfer belgeselini çekmeye nasıl karar verdiniz?**

Lüfer, Ege Denizi'nden Karadeniz'e, Karadeniz'den de Ege'ye çok zorlu bir yolculuk yapıyor. Yani Boğaz'ın akıntılarıyla ve fırtınalarıyla savaşıyor. Beslenmesi gerekiyor. Birçok balık, yunuslar tarafından kovalanıyor belki. İstanbullularla bir savaş ilişkisi yaşıyor aslında. Sadece lüfer değil, diğer balıkların da geçtiği her noktada onları zehirliyoruz, ağ atıyoruz, zıpkınlıyoruz, oltayla tutuyoruz. Lüferi yok etmek için elimizden gelen her şeyi yapıyoruz. Geçiş alanı bırakmıyoruz, yumurtlamasını engelliyoruz. Balığın başına gelmeyen kalmıyor. İstanbul'un lüferle ilişkisi yemek üzerine. Sevgimiz de onun üzerine... Belgesel ise bir balığın, denizin ve canlılarının feryadı, bizlere seslenişi diyebiliriz.

Belgeselde sizinle emek veren deniz ve lüfer tutkunları olduğunu biliyoruz. Bu kişilerle yaşadığınız komik, duygusal anlar oldu mu?

Sanırım benim için en unutulmazı ağları delip kaçmaya çalışan lüferdi. Jilet gibi dişleriyle dalyan ağlarını kesmeye çalışıyordu balık. Ama ağlar o kadar güçlüydü ki bunu başaramadı. 15 dakika kadar filme alıp izledim balığı. Tam bir savaşçıydı, yorulana kadar dişledi ama nafile.

**KİMİ “SULTAN” DİYOR KİMİ “CANAVAR”
İstanbul için Lüferin önemi veya Lüferin İstanbul için önemi nedir?**

Lüfere bazıları “sultan” diyor, bazıları “prens”. Aslında canavar da derler... Lüfere; defne yaprağı, çinakop, kofana, sırtıkara gibi bir sürü isim koymuşuz. Demek ki bu balık o kadar sevilmiş farklı özellikleri o kadar benimsenmiş ki farklı isimler koyma ihtiyacı duyulmuş. Hatta bu durum şu anda şöyle bir çelişki yaratıyor: Balıkçılar diyor ki,

çinakopun belli bir boyu büyümüyor, mesela böyle bir şey yok. Bu durumda bilime bakacağız; genetik olarak hepsi aynı balık ama önemli olan nokta İstanbullunun bu balığı kendiyile nasıl özdeşleştirdiği. Herkes farklı açıdan bakıyor: lüferi yiyenler yeme açısından, damak lezzeti üzerinden; avlayanlar, zıpkıncılar balığın atıklığı üzerinden, korkusuzluğu üzerinden, oltacılar balığın yeme gelirken ki saldırganlığı, çekerken verdiği zevk üzerinden.

Bu belgeselin insanların hayatlarında ne gibi bir değişiklik yaratmasını bekliyorsunuz?

Televizyon gösterimi ve dağıtım sıkıntılarını çözüp geniş kitlelere izletmeye başarabilirsek büyük etkisi olacağını düşünüyorum. Şaşıracaklar, üzülüp ağlayacak ve gülecekler. Filmin sonunda bir şeyler yapmak isteyecekler.

BELKİ DE LÜFERİ KURTARABİLİRİZ

Bu belgeselden sonra denizler için nasıl bir yol planladınız?

Şu an sloganımız, “Bir belgesel bir balığın soyunu kurtarabilir mi?” Bu belgeselin iyi resim çizdiğini, anlattığını, aktardığını düşünüyorum. Siyasi veya politik bir şey olmadan, balıkçı karacı farkı gözetmeden, çevreye veya kapitale düşkün şehir hayatını seven insan ayrımı yapmadan, köylü şehirli demeden herkese bu durumu rahat bir şekilde aktarabilecek bir belgesel olduğunu düşünüyorum. Biz bu belgeselin etrafında tek bir vücut olarak denizlerdeki sistemi, hor görülmeyi ve yok etmeyi bir şekilde dönüştürüp doğru birtakım noktaya taşıyabiliriz. Belki gerçekten lüferi, lüfer bağlamında denizlerimizi, Marmara’yı, Karadeniz’i, Boğazları kurtarma şansımız olabilir. Amacımız, bu mesajı mümkün olan en fazla seyirci adayıyla buluşturabilmek. Bu çektiğimiz bir Kuzey hikâyesiydi. 5 senedir

çektığımız başka bir projemiz var elimizde. Orfoz balığı üzerinden Güney hikâyesini anlatıyoruz. O daha tatlı daha canlı sualtı görüntülerinin olduğu, daha muhteşem bir yapım. İstanbul Akvaryum yanımızda ama bu proje için de desteğe ihtiyacımız olacak – ki- daha güzel işler, global anlamda daha iyi işler çıkarabilelim. Kültür Bakanlığı destekli yeni bir belgeselimiz var. Onun da çekimlerine yakın zamanda başlayacağız.

<http://www.aksam.com.tr/pazar/luferi-yok-etmek-icin-elimizden-geleni-yapiyoruz/haber-643135>

Filed Under: BLOG, Media, My Articles
Tagged With: akşam, gazete

Related Posts

*GÖÇ YOLUNDA BİR
BALIK; LÜFER*

*Bakalım bu belgesel
lüferi kurtaracak mı?*